
TOIMINTAKERTOMUS

2014-2015

Asema & tehtävät

- Opetus- ja kulttuuriministeriön asiantuntijaelin
- Tukee ja palkitsee tiedon julkistamista
- Edistää tiedon käyttöä yhteiskunnassa

Valtion-palkinnot

Myönnetään tieteellisen, taiteellisen ja teknologisen tiedonvälityksen alan tiedonjulkistamistyöstä, joka lisää kansalaisten tietämystä ja yhteiskunnallista keskustelua

Yhteiskunta-vastuu

- Tieteen ja tutkimuksen yhteiskunnallinen vuorovaikutus
- Kansalaisten luottamus tieteeseen
- Kansallinen tietokulttuuri kansainvälisessä ympäristössä

Tiedonjulkistamisen neuvottelukunnan toimintakertomus 1.6.2014 – 31.5.2015

Neuvottelukunnan asema valtionhallinnossa ja tehtävät	4
Henkilöstö ja hallinto	4
Neuvottelukunnan jäsenet 1.6.2012–31.5.2015	5
Tiedonjulkistamisen valtionpalkinnot	5
Valtionpalkinnot vuonna 2015	6
Tiedonjulkistamisen kohdeapurahat	9
Apurahat vuonna 2015	9
Kirjastojen ostotukijärjestelmä	10
Tieteen ja tutkimuksen yhteiskunnallinen vuorovaikutus ja yhteiskuntavastuu	10
Uusia ajatuksia Suomeen: tietokirjallisuuden ja tietokulttuurin teesit	12
Tiedonjulkistaminen ja tutkimuksen etiikka	12
Kysely tutkijoiden kokemasta häiritsevästä palautteesta	14
Vaikuttaminen asiantuntijaverkostoissa	14
Listaus tiedonjulkistamisen apurahoista 2015	15

Neuvottelukunnan asema valtionhallinnossa ja tehtävät

TIEDONJULKISTAMISEN NEUVOTTELUKUNTA on opetus- ja kulttuuriministeriön asiantuntijaelin, joka seuraa tieteen, taiteen ja tekniikan eri alojen saavutuksia Suomessa ja ulkomailla sekä muun kansallisen ja kansainvälisen tiedon kehitystä. Asiantuntijaelimenä neuvottelukunnan vaikutus ulottuu ministeriön ja tieteen organisaatioiden tavoitteisiin ja toimintaan.

Neuvottelukunta on asetettu valtioneuvoston päätöksellä 13.1.1972. Neuvottelukunnan tehtäviä määrittää päätöksen lisäksi Tiede ja yhteiskunta -työryhmän muistio (opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2004:28) ja sen jatko-työnä laadittu opetusministeriön toimenpideohjelma (29.11.2007) sekä tietokirjallisuuden osalta Tiina Käkelä-Puumalan selvitykset ja kehittämisehdotukset (opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2012:14 ja 2012:15). Lisäksi neuvottelukunta on määrittänyt tehtäväkuvaansa laatimassaan toimenpideohjelmissa *Tiede kuuluu kaikille! Tiedeviestinnän kansallinen toimenpideohjelma* (Tiedonjulkistamisen neuvottelukunnan julkaisuja 1/2013).

Neuvottelukunnan tehtäviksi on tulosneuvotteluissa ja erillisissä päätöksissä asetettu seuraavat tehtävät:

- ① Tehdä opetusministeriölle esityksiä ja aloitteita eri tavoista edistää tiedon levittämistä maassamme, antaa lausuntoja toimialaansa liittyvistä kysymyksistä ja herättää keskustelua alan kysymyksistä
- ② Tehdä vuosittain opetus- ja kulttuuriministeriölle ehdotus tiedonjulkistamisen valtionpalkintojen jakamiseksi
- ③ Myöntää tiedonjulkistamisen kohdeapurahat
- ④ Laatia tietokirjallisuuden osalta laadukkaan vähälevikkisen kirjallisuuden kirjastojen ostotukiesitys

- ⑤ Tehdä tutkimuksia ja selvityksiä tiedonjulkistamisen alueelta
- ⑥ Koordinoida Suomen koulutus-, tutkimus- ja innovaatiotoimintaa esittelevää portaalia, → www.research.fi
- ⑦ Edistää EU:n tutkimus- ja innovaatiotoiminnan puiteohjelman Horisontti 2020 ja Eurooppalaisen tutkimusalueen (ERA) tavoitteiden toteutumista
- ⑧ Edistää tiedeviestinnän ja tietokirjoittamisen koulutusta
- ⑨ Suorittaa opetus- ja kulttuuriministeriön antamat muut tehtävät.

HENKILÖSTÖ JA HALLINTO

Tiedonjulkistamisen neuvottelukunnan toimisto sijaitsee Tieteellisten seurain valtuuskunnan yhteydessä. Sen pysyvään henkilökuntaan kuuluvat pääsihteeri ja osa-aikainen suunnittelija (toimi on jaettu Tutkimuseettisen neuvottelukunnan kanssa).

Tiedonjulkistamisen neuvottelukunnan hallinnot toimintaan tarkoitetut määrärahat jakautuvat kahteen kokonaisuuteen. Neuvottelukunnan määrärahat opetus- ja kulttuuriministeriössä ovat määräraha tiedonjulkistamisen kohdeapurahoihin ja tiedonjulkistamisen valtionpalkintoihin (Tieteen ja yhteiskunnan vuorovaikutuksen edistäminen). Neuvottelukunnan toimintamenot, palkkakulut ja toimiston kulut ovat osa ministeriön myöntämää Tieteellisten seurain valtuuskunnan toimintamäärärahaa. Näiden lisäksi neuvottelukunnalla voi olla erillistä hankerahoitusta.

Toimivuotena neuvottelukunnan pääsihteerinä toimi FT **Reetta Kettunen**. FM **Terhi Tarkiainen** työskenteli osa-aikaisena suunnittelijana. Neuvottelukunnan työn ruuhkahuippuja tasoitti tuntityöläisenä tietotekniikan opiskelija **Eetu Niemi**. Hän myös uudisti neuvottelukunnan verkkoviestintää.

NEUVOTTELUKUNNAN JÄSENET

1.6.2012–31.5.2015

Tiedonjulkistamisen neuvottelukuntaan kuuluu puheenjohtaja ja kymmenen jäsentä, jotka opetus- ja kulttuuriministeriö nimittää kolmeksi vuodeksi kerrallaan kuultuaan Suomen Akatemiaa, taiteen keskuustoimikuntaa sekä alan keskeisiä järjestöjä.

Puheenjohtaja

Akateemikko, dekaani RISTO NIEMINEN,
Aalto-yliopiston teknillinen korkeakoulu

Varapuheenjohtaja

Tuottaja, FT KATJA BARGUM, Yle

Jäsenet

Toimittaja ANNA-LIISA HAAVIKKO,

Suomen Journalistiliitto

Professori PIRJO HIIDENMAA,

Helsingin yliopisto

Dekaani PENTTI HUOVINEN,

Turun yliopisto

Professori HELENA HURME,

Åbo Akademi

Professori ERKKI KARVONEN,

Oulun yliopisto

Dosentti SARI KARTTUNEN,

Cupore

Professori KIMMO KATAJALA,

Itä-Suomen yliopisto

Toimittaja RAILI LEINO,

Tekniikka ja talous -lehti

Dosentti LARS LUNDSTEN,

Arcada

Kokoukset

Kuluneen toimivuoden aikana 1.6.2014–31.5.2015 neuvottelukunta kokoontui kahdeksan kertaa, joista yksi kokous oli sähköpostitse käytyjä verkkokokous.

Neuvottelukunta muodostaa tarvittaessa työryhmiä valmistelemaan käsiteltävänä olevia asioita neuvottelukunnan päätettäväksi. Toimivuonna toimi kaksi työryhmää. Apurahatyöryhmä, johon kuuluivat **Risto Nieminen, Katja Bargum, Helena Hurme** ja **Erkki Karvonen**, valmisti esityksen vuoden tiedonjulkistamisen apurahoista. **Erkki Karvonen, Sari Karttunen, Helena Hurme** ja pääsihteeri laativat verkkokyselyn tutkijoiden saamasta asiantomasta ja häiritsevistä palautteista julkisuudessa esittämiensä asiantuntijamielipiteiden vuoksi.

TIEDONJULKISTAMISEN VALTIONPALKINNOT MYÖNNETÄÄN TIETEELLISEN, TAITEELLISEN JA TEKNOLOGISEN TIEDONVÄLITYKSEN ALALLA TEHDYSTÄ MERKITTÄVÄSTÄ TIEDONJULKISTAMISTYÖSTÄ

TIEDONJULKISTAMISEN VALTIONPALKINNOT

Tiedonjulkistamisen valtionpalkinnot ovat neuvottelukunnan julkisuudessa näkyvin toimintamuoto. Valtiovallan osoittamalla tunnustuksella on erityisen merkitys ja asema suomalaisten tiedonvälityksen palkintojen joukossa. Palkintoa arvostetaan myös siksi, että palkintoesityksen tekijä on riippumaton, eri alojen tunnustetuista asiantuntijoista koostuva neuvottelukunta.

Tiedonjulkistamisen valtionpalkinnot myönnetään tieteellisen, taiteellisen ja teknologisen tiedonvälityksen alalla tehdystä merkittävästä tiedonjulkistamistyöstä, joka on lisännyt kansalaisten tietämystä ja antanut virikkeitä yhteiskunnalliselle keskustelulle. Palkinto myönnetään ajankohtaisesta tiedonjulkistamistyöstä, jonka tuote voi olla korkeatasoinen tietoteos tai muu tietotuote. Palkinto voidaan myöntää myös esimerkillisestä, pitkäjänteisestä ja monimuotoisesta tiedonjulkistamistyöstä. Palkinnot myönnetään tekijälle tai työryhmälle. Erityisen ansioituneesta ja pitkäaikaisesta työstä voidaan myöntää tiedonjulkistamisen elämäntyöpalkinto. Palkintoa ei myönnetä suppeille asiantuntijapiireille tarkoitetuista tieteellisistä julkaisuista tai suppean yleisön oppimateriaalien tuottamisesta.

Esityksiä palkinnon saajiksi pyydetään kustantajilta, alan järjestöiltä ja muilta tahoilta. Saatujen esitysten määrä on viime vuosina kasvanut. Vuoden 2015 käsittelyyn saapui neljättä sataa esitystä. Näiden lisäksi sekä neuvottelukunnan jäsenet että pääsihteeri voivat tuoda omat esityksensä palkintokäsittelyyn.

Palkinnot vuonna 2015

Palkinnot myöntää opetus- ja kulttuuriministeriö tiedonjulkistamisen neuvottelukunnan esityksestä. Palkinnot jaetaan pääsääntöisesti syyskuussa. Vuonna 2015 palkinnot jakoi opetus- ja kulttuuriministeri **Sanni Grahn-Laasonen** 27.11.2015. Palkintoja jaettiin kahdeksan kappaletta, joista kaksi oli tiedonjulkistamisen elämäntyöpalkintoja.

Elämäntyöpalkinto
Markku Nieminen,
*Perinteenkerääjä,
kulttuurintutkija, kirjailija*

Perinteenkerääjä, kulttuurintutkija, kirjailija Markku Nieminen Kalevalan ja karjalaisen kulttuurin tunnetuksi tekemisen ja säilyttämisen puolesta tehdystä merkittävästä kulttuuri- ja tiedonjulkistamistyöstä.

Markku Niemistä (s. 1945) on luonnehdittu kalevalaisuuden monitoimimieheksi. Hänen elämäntyönsä kiteytyy Juminkeko-säätiöön, jonka hän on pannut alulle ja jonka puheenjohtajana hän toimii. Säätiö ylläpitää Kuhmon keskustassa samanimistä Kalevalan ja karjalaisen kulttuurin informaatiokeskusta. Juminkeon toiminta keskittyy Vienan Karjalaan, josta merkittävä osa Kalevalan tarinoista on kerätty.

Nieminen on itse tallentanut merkittävän määrän perinnettä valokuvien ja äänitteiden avulla. Hän on julkistanut keräämäänsä aineistoa kirjojen, levyjen, elokuvien, multimediateosten, verkkosivujen, näyttelyiden ja tapahtumien välityksellä. Niemisen käsikirjoittamat Juminkeon verkkosivut ovat kalevalaisen kulttuuriperinteen alati kasvava digitaalinen tietopankki.

Markku Nieminen käynnisti 1980–1990-lukujen taitteessa Vienan runokylän elvytyshankkeen ja innosti siihen mukaan joukon muita toimijoita sekä rahoittajia. Ylirajaisen toiminnan onnistumisesta todistavat Paanajärvelle vuonna 2006 ja Haikolalle vuonna 2012 myönnetty *Europa Nostra* -mitalit. Arkkitehtonisesti ainutlaatuinen Paanajärven kylä oli pitkään vaarassa jäädä vesivoimalahankkeen alle. Kaikkiaan runokylän elvytyshankkeessa on tähän mennessä elvytetty seitsemää kylää.

Nieminen on nykyajan karelianisti, joka ymmärtää, että toimeentulomahdollisuudet kylissä on turvattava, jotta yhteisö, kieli ja kulttuuri pysyvät

elinvoimaisina. Kulttuurimatkailua on kehitetty pietteillä. Asukkaita on koulutettu perinteisiin rakennus- ja käsityötaitoihin. He tekevät restaurointi- ja kunnostustöitä sekä myyvät tekstiilikäsityöitä, puutöitä, veneitä ja savusaunoja. Kylien lapsille ja nuorille on järjestetty kiertävää musiikkikoulutusta.

Juminkeko-säätiön tuoreimpiin saavutuksiin kuuluu vuonna 2009 toimintansa aloittanut Runolaulu-Akatemia, joka harjoittaa kansanlaulun ja musiikin tutkimusta yhteistyössä yliopistojen kanssa. Viime vuosina Juminkeko on tehnyt työtä alkuperäiskulttuureja edustavien etnokulttuurikeskusten verkoston luomiseksi Karjalaan. Tämä on kulttuurista lähialueyhteistyötä parhaimmillaan.

Elämäntyöpalkinto
Kimmo Pietiläinen,
*Kustantaja,
tietokirjailija, kääntäjä*

Kustantaja, tietokirjailija, kääntäjä Kimmo Pietiläinen merkittävästä työstä tieteellisen tiedon välittämisessä ja sen tuomisesta osaksi kansallista tietokulttuuria.

Palavamielinen tieteen, sivistyksen ja suomen kielen puolustaja Kimmo Pietiläinen (s. 1947) on tehnyt merkittävän elämäntyön luonnontieteellisen tietokirjallisuuden suomentajana. Hän on kääntänyt suomeksi yli 130 teosta englannin kielestä, erityisesti luonnontieteiden, matematiikan, tekniikan, biologian ja psykologian alalta. Suomennosten lisäksi hän on kirjoittanut yli kymmenen teosta.

Pietiläinen on edistänyt tieteellisen tiedon leviämistä monessa roolissa. Fyysikon opintojensa jälkeen hän toimi ensin tiedetoimittajana, sitten päätöksentekoa tukevassa viestintätoimistossa ja myöhemmin kustannusalalla. Pietiläinen perusti vuonna 1997 oman kustantamon, Terra Cognitan. Kustantamon tavaramerkkinä ovat mustat kirjankannet ja kääntäjän nimen mainitseminen jo kannessa tekijän rinnalla. Kaikki tiedetapahtumien kävijät ovat tottuneet näkemään uupumattoman kirjamiehen myyntitiskeineen ja jatkuvasti kasvavine mielenkiintoisine kirjatarjontoineen.

Pietiläinen on ahkera ja kriittinen keskustelija, jonka kantaa ottavia puheenvuoroja voi kuulla ja lukea monesta paikasta. Hän ottaa kärkevästi kantaa tietokirjallisuuden laatuun, kustantamoiden tilanteeseen ja uskomuksenvaraisten tietojen levittämiseen.

Suomen kieli on Pietiläiselle tärkeä asia. Hän on toistuvasti kritisoinut tutkijoita siitä, että nämä eivät kehitä riittävästi suomenkielistä terminologiaa. Pietiläinen uskoo vakaasti, että vain äidinkielellään voi sivistyä. Pietiläinen kuvaa utteruuttaan omin sanoin näin: ”Minua on auttanut se, että fyysikot opetetaan arroganteiksi. Se tarkoittaa, että he ovat pelkäämättömiä ja ryhtyvät mahdottomiin tehtäviin.”

Kimmo Pietiläinen on siitä harvinainen kulttuurin ja tiedon edistäjä, että hänelle luovutettava tiedonjulkistamisen valtionpalkinto on jo toinen. Hän sai valtionpalkinnon vuonna 1994, perusteluna niin ikään korkeatasoisen tietokirjallisuuden suomentaminen ja aktiivinen tiedon ja suomen kielen edistäminen.

*Filosofian kandidaatti, kirjailija **Tuula Korolainen**, erityisopettaja, kirjailija **Riitta Tulusto** ja kuvittaja **Maija Hurme** teoksesta *Lasten oma vuosikirja**

Lasten oma vuosikirja on monipuolinen ja runsas, kaikenikäisille sopiva tietokirja vuoden kierrosta ja Suomessa vietettävistä juhla- ja merkkipäivistä. Kirja toimii käsikirjana, johon voi palata vuoden mittaan aina uudestaan, kun kalenteri antaa aiheita. Lapsi voi lukea sitä itsenäisesti tai yhdessä aikuisen kanssa. Teksti on sujuvaa ja ymmärrettävää alle kouluikäisellekin, mutta runsaassa tietomäärässä on paljon uutta myös useimmille aikuisille.

Tuula Korolainen ja Riitta Tulusto esittelevät sekä uskonnolliset että maalliset juhlapäivät.

Mukana on paljon uusia merkkipäiviä, joista puhutaan uutisissa, kuten autoton päivä, isovanhempien päivä tai nallejen päivä. Myös muslimien Id-al-Fitr, juutalaisten hanukka, ortodoksien pääsiäinen tai muinaissuomalaisten kekri esitellään kirjassa. Yhteensä kirjassa on 84 juhla- tai merkkipäivän merkitys- ja kulttuurihistoria.

Korolainen ja Tulusto ovat yhdistäneet taitavasti tietopohjaista asiatekstiä, runoja ja satuja. Maija Hurmeen kuvitus on selkeä ja kaunis. Juhliin ja merkkipäiviin liittyy askarteluohjeita, ruokareseptejä ja kirjallisuutta, joiden perusteella voi tehdä jotain juhlan teemaan liittyvää tai lukea aiheesta lisää.

Lasten omaa vuosikirja ei aliarvioi lasta eikä ikävystytä aikuista. Kirjasta voi nauttia vuoden ympäri haluamansa kokoisia, pieniä tai suuria paloja kerrallaan.

*Psykologian tohtori **Taina Kuuskorpi** ja filosofian maisteri, mediatutkija **Juho Heikkinen** teoksesta *Psykologiset testit ja testaukset. Tosiasiat, uskomukset ja pelot**

Ihmiset ovat aina halunneet ymmärtää niin omaa kuin toistenkin käyttäytymistä. Tähän tarkoitukseen on laadittu psykologisia testejä, joita on käytetty esimerkiksi sotilaiden valinnassa, työelämän arviointitilanteissa tai diagnoosien pohjana. Kaikkia näitä käyttötarkoituksia ja useita muita käsitellään Taina Kuuskorven ja Juho Heikkisen teoksessa *Psykologiset testit ja testaukset. Tosiasiat, uskomukset ja pelot*. Teos on laaja ja monipuolinen, ja se perustuu laajaan lähteistöön. Kirja käsittelee testien ja testauksen historiaa, esittelee erityyppisiä testejä ja erilaisia testaustilanteita. Kirjassa katsotaan myös testauksen tulevaisuuteen.

Kirja toimii hyvänä vastapainona sille epäluotettavalle tiedolle psykologisista testeistä, jota netti on tulvillaan. Maallikot ovatkin olleet lähinnä psykologisen testauksen kohteita eivätkä ole saaneet luotettavaa tietoa itse testeistä. Testejä ja testausta koskeva kirjallisuus on suunnattu psykologian ammattilaisille, sillä vain heillä on lainsäädännön mukaan oikeus tehdä testejä. Kuuskorven ja Heikkisen kirja suuntautuu kuitenkin maallikoille, ja tässä suhteessa kirja on kansainvälisestikin ainutlaatuinen. Se kannattaisi kääntää vähintään ruotsiksi, ellei myös englanniksi. Kirja tulee sisällymään myös psykologian opiskelijoiden pakolliseen lukemistoon.

Kirjan esipuheen otsikko kuuluu: ”Kaikki tietämisen arvoinen testauksesta”. Sisältöä ei voisi kuvata paremmin, sillä juuri sitä kirja on!

*Kirjailija, tiedetoimittaja **Tiina Raevaara** ajankohtaisesta ja asiantuntevasta tiedonjulkistamisesta eri medioissa*

Vapaana kirjoittajana työskentelevä Tiina Raevaara (s. 1979) tuo tieteellisen näkökulman yhteiskunnalliseen keskusteluun. Raevaara kohdistaa tervettä kri-

tiikkiä tiedeuutisoinnille, tuo tieteen menetelmät lähemmäksi yleisöä ja karkottaa väsymättä huuhaata.

Suosituissa *Tarinoita tieteestä* -blogissaan Raevaara käsittelee tiedettä laajasti. Aiheiden kirjo vaihtelee lääketieteestä ja fysiikasta ympäristökysymyksiin, liikennesuunnitteluun ja rikostilastoihin. Kirjoitukset taustoittavat tiedeuutisia, oikaisevat väärinkäsityksiä ja tuovat esille uusia näkökulmia. Skepsis ry:n varapuheenjohtajanakin toimivan Raevaaran lempi aiheita ovat pseudotiede ja huuhaa, joiden yhteiskunnallisia ilmentymiä hän tarkkanäköisesti paikantaa ja kritisoi.

Usein kirjoitukset kumpuavat ajankohtaisesta uutisesta, jota Raevaara kommentoi nopeasti, muuttaman tunnin kuluessa uutisen julkaisemisesta. Raevaaran huomiot median tavasta käsitellä tiedettä ovat hyödyllistä luettavaa sekä toimittajille että yleisölle.

Kenties tutkijataustansa takia Raevaara käsittelee myös tutkimuksen etiikkaa ja menetelmiä. Nämä ovat tieteen ymmärtämisen kannalta olennaisia asioita, jotka kuitenkin usein jäävät teijournalismissa käsittelemättä.

Raevaara osallistuu yhteiskunnalliseen keskusteluun aktiivisena esiintyjänä ja luotettavana haastateltavana. Kun Yle pyysi yleisöä valitsemaan suomalaisen tieteen kasvoja, Raevaara sijoittui kuudenneksi.

Kaunokirjallisuuttakin kirjoittavalla Raevaaralla on kieli hallussaan. Hän esittelee argumenttejaan tyylikkäästi ja maltillisesti, myös keskustellessaan erimielisten kanssa. Vihapuheen ja provosoinnin maailmassa Tiina Raevaara tuo keskusteluihin järjen äänen.

Filosofian maisteri, toimittaja Marjo Villko ja työryhmä, ohjaaja Lilli Riihiranta, ohjaaja, vastaava tuottaja Antti Seppänen ja tietokirjailija, lääketieteen lisensiaatti Juhani Seppänen teoksesta ja televisiosarjasta Suomi on ruotsalainen

Suomi on ruotsalainen -kirja ja -televisiosarja kertovat ruotsalaisista piirteistä suomalaisessa elämämuodossa. Tekijät kysyvät, millainen Suomi olisi ilman Ruotsin vallan aikaa. Kysymykseen ei löydy selkeää vastausta, mutta sarja yllättää katsojan tuomalla esille kulttuuripiirteitä, joiden ruotsalaista taustaa emme edes ole havainneet.

Satoja vuosia kestänyt Ruotsin ja Suomen yhteiselo päättyi Suomen sotaan vuonna 1809. Aikakausi jätti jälkensä niin identiteettiin, uskontoon, kieleen kuin lainsäädäntöön.

Suomi on ruotsalainen -sarja kertoo värikkäästi ja havainnollisesti, miten Ruotsin aika näkyy edelleen suomalaisessa arjessa. Kulttuuripiirteiden siirtyminen ei ole vain historiaa. Mallia haetaan edelleen Ruotsista kun Suomessa tehdään uudistuksia, oli kyse sitten hyvinvointivaltion rakentamisesta tai taloudesta. Läntisestä naapurista rantautuvat erilaiset kaupankäynnin muodot ja ilmiöt. Suomalaisen kaupunkien katukuvassa välkkyvät ruotsalaisten vaateketjujen kyltit.

Sarja ja siihen liittyvä kirja ovat konkreettisia ja keskustelevia. Kiitosta ja kiivastunutta palautetta tuli paljon. ”Kuinka te voitte väittää, että Suomi on ruotsalainen. Ei varmasti ole. Olette pähhkähulluja” – tällainen palaute kertoo ohjelmasarjan tarpeellisuudesta. Historiaa ei voi kieltää vaan siitä pitää kertoa paljon enemmän.

Ohjelmasarjan keskeisiä tekijöitä ovat kirjan ja tv-sarjan kirjoittaja Marjo Villko, ohjaajat Lilli Riihiranta ja Antti Seppänen sekä juontaja Juhani Seppänen.

Professori Henrik Lilius ja filosofian maisteri Pekka Kärki sekä työryhmä filosofian tohtori, dosentti Janne Harjula, filosofian lisensiaatti Marja Terttu Knapas, filosofian lisensiaatti, filosofian tohtori h.c. Rainer Knapas, pääjohtaja, filosofian tohtori Juhani Kostet, yli-intendentti Marianna Niukkanen, tutkija Lauri Putkonen, filosofian tohtori Liisa Seppänen, erikoistutkija Jarkko Sinisalo, arkeologi Mervi Suhonen (puuttuu kuvista) ja professori Kirsi Vainio-Korhonen teoksen Suomen kaupunkirakentamisen historia I ja II toimittamisesta ja kirjoitustyöstä

Suomen kaupunkirakentamisen historia on suurtyö. Se on perusteellinen tietopaketti kaupunkirakentamisesta, aina suomalaisten kaupunkien synnystä keskiajalla 1800-luvun loppuun saakka. Kirja on hyvin kirjoitettu lukukokemus kaikille, jotka ovat kiin-

nostuneita kaupunkien menneisyydestä. Kaksi-osaista teosta voi lukea kokonaisuutena alusta loppuun tai harppoen ja valita vain itseä kiinnostavat aiheet. Sitä voi hyvinkin käyttää myös kotiseutukirjana ja poimia siitä vain omaa koti- tai asuinkaupunkia käsittelevät osuudet.

Teos tarjoaa varmasti myös aineksia nykyisen kaupunkisuunnittelun tarpeisiin. Onhan yhdeksi kaupunkisuunnittelun tärkeäksi elementiksi tullut vanhan kaupunkikuvan arvostaminen ja ottaminen huomioon kaupunkirakentamisessa. Kaupunkilaiset haluavat säilyttää asuinympäristössään muistojen paikkoja. Vanhat kaupunkimiljööt ovat myös niitä, joiden viihtyisille kujille kaupunkiin tulevat turistit ohjataan.

Kaupunkitilojen muotoutumiseen vaikuttaneiden historiallisten taustojen tunteminen on tärkeää niin kaupunkisuunnittelijalle kuin miljöön säilyttämisen kannattajalle. Tähän *Suomen kaupunkirakentamisen historia* tarjoaa hyvät eväät. Suomalainen kaupunkirakentaminen nivotaan kirjassa hyvin yhteen eurooppalaisen kaupunkirakentamisen tyylien ja virtausten kanssa. Kirjan kirjoittajien osuudet niveltäytyvät hyvin toisiinsa, kirja on hyvin toimitettu. Upea kuvitus ja lukuisat asemakaavat ja kartat tekevät siitä myös katseluteoksen.

---

*Kirjailija, filosofian kandidaatti **Juha Vakkuri** Afrikkaa koskevan tiedon julkistamisesta sekä kirjatrilogiasta Afrikan poikki, Afrikan ympäri ja Afrikan sydämeen*

Juha Vakkuri on ollut journalistina ja tietokirjailijana ainutlaatuinen toimija suomalaisessa mediakentässä jo viidellä vuosikymmenellä. Vakkurin tapa hahmottaa Afrikan eri maiden tilannetta on haastanut suomalaisen valtamedian tapaa raportoida maanosan tapahtumista. Suomalaisessa mediamaaisemassa Vakkurin tuotokset ovat tehneet hänestä näkemyksellisen edelläkävijän ja yksinäisen valopilkun usein kielteisen yksipuolisissa Afrikka-raportoinnissa.

Kuten länsimainen media yleensäkin, suomalainen valtamedia on vielä viime aikoihin saakka useimmiten käsitellyt Afrikkaa ja afrikkalaisia kolonialististen perinteiden pohjalta. Afrika ja afrikkalaiset näyttäneet taten tavan takaa passiivisina olosuhteiden uhreina, joiden ainut toivo on luottaa länsimaiden tuottamaan osaamiseen ja hyväntahtoisuuteen. Vakkuri ryhtyi jo varhain tarkastelemaan Afrikan moninaisuutta ja historialli-

sia jatkumota paikallisten asukkaiden toiminnan ja kokemusten kautta. Kolonialistisesta käsitteilytavasta poiketen hän näkee afrikkalaiset moniulotteisina ja toimintakykyisinä yksilöinä ja osaa suhteuttaa Afrikan maiden nykypäivän siirtomaakauden karuun perintöön.

Jo 1970- ja 1980-luvulla Vakkuri paneutui Afrikan yksittäisten maiden ja niiden asukkaiden erityispiirteisiin tavalla, jota suomalaisessa mediassa ei silloin vielä tunnettu. Hänen viimeksi ilmestynyt trilogiansa *Afrikan poikki* (2009), *Afrikan ympäri* (2012) ja *Afrikan sydämeen* (2014) osoittaa, että Suomessakin osataan tuottaa laajalle yleisölle suunnattuja mutta samalla asiantuntevasti kirjoitettuja teoksia usein yksi-puolisen negatiivisesti esitetystä maanosasta.

**VALTIONPALKINNOT
OVAT NEUVOTTELU-
KUNNAN
JULKISUUDESSA
NÄKYVIN
TOIMINTAMUOTO**

TIEDONJULKISTAMISEN KOHDEAPURAHAT

Tiedonjulkistamisen neuvottelukunta myöntää tiedonjulkistamisen kohdeapurahoja yksityisille henkilöille tai ryhmille (ei yhteisöille tai yhdistyksille) tiedonjulkistamista palvelevan työsuunnitelman toteuttamiseen lähinnä luovan työn korvauksina. Kysymykseen tulevat tietoa popularisoivat kirjat, radio- ja TV-ohjelmat, lehtiartikkelit, sähköisessä muodossa julkaistavat tietotuotteet tai muut tietotuotteet.

Haettavana on myös puolivuotisia apurahoja. Ne mahdollistavat tietokirjailijoiden ja muiden tiedontuottajien ammattimaisen paneutumisen työhön määrääjäksi.

Tiedonjulkistamisen apurahoja voidaan hakea myös tiedonjulkistamista edistävään koulutukseen, tieteen ja taiteen rajapintahankkeisiin sekä vuorovaikutteisia yhteistoimintamuotoja toteuttaviin hankkeisiin. Näitä apurahoja voivat hakea yksityiset henkilöt ja yhteisöt, ja niillä voidaan kattaa myös kuluja.

Kaunokirjalliset kohteet, oppikirjat, tieteelliset tutkimukset tai käännökset eivät kuulu apurahoituksen piiriin.

Apurahat vuonna 2015

Vuonna 2015 tiedonjulkistamisen apurahoina jaettiin 290 000 euroa. Apurahoitusta vuorovaikutushankkeille oli jaettavana 30 000 euroa.

Hakupaine tiedonjulkistamisen apurahoihin kasvoi ennätysmäisesti. Vuonna 2013 hakemuksia saapui 190 kpl, vuonna 2014 330 kpl ja vuonna 2015 hakemuksia oli yhteensä 459 kpl. Haetun rahoituksen yhteismäärä oli yli 3 200 000 euroa. Neuvottelukunta tuki yhteensä 56 hakemusta. Kahdelletoista henkilölle myönnettiin puolen vuoden työskentelyapuraha (10 000 €).

Vuonna 2015 tiedonjulkistamisen apurahojen maksuliikenne siirtyi Tieteellisten seurain valtuuskunnan taloushallinnon hoidettavaksi.

Aikaisemmin maksatus tapahtui opetus- ja kulttuuriministeriöstä, neuvottelukunnan päätösten mukaisesti.

Tiedonjulkistamisen apurahoituksen hakupaineen lisääntyminen ja päätösaikataulu ylittävät neuvottelukunnalle osoitettujen henkilöresurssien määrän. Samoin neuvottelukunnan jäsenten talkootyönä

tekemä arviointityö on kasvanut ja on sietokyvyn rajoilla. Toimivuonna

käynnistettiin suunnittelu apurahojen hakuprosessin virtaviivaistamiseksi ja haku- ja päätösaikataulun muuttamiseksi.

**ENNÄTYSMÄÄRÄ
APURAHA-
HAKEMUKSIA**

Taulukkoaineisto:

→ *Apurahamyönöt 2015. Taulukko 1 sivulla 15.*

→ *Tilastotietoa apurahoista. Taulukko 2 sivulla 25.*

KIRJASTOJEN OSTOTUKIJÄRJESTELMÄ

Kirjastojen ostotukijärjestelmä on opetus- ja kulttuuriministeriön vuosittain kuntien kirjastoille myöntämä ostotuki. Ostotuen piiriin kuuluvat kaikki Suomen kunnat Ahvenanmaan kuntia lukuun ottamatta. Kirjastot saavat ostotukilistat, joihin on koottu vähälevikkisinä pidettäviä, laadukkaiksi katsottuja nimikkeitä, jotka ovat pääsääntöisesti ilmestyneet edellisenä vuonna ja joita kirjastot voivat tilata tukisummalla.

Kirjaston ostotuki on kirjallisuuden tukimuoto. Nimikkeiden formaatti voi olla muu kuin painettu kirja, kuten viittomakielinen kirjallisuus tai äänikirjat, mutta kyse on nimenomaan kirjallisuudesta. Oppikirjat, sanakirjat ja tieteelliset tutkimukset ovat tukimuodon ulkopuolella.

Tiedonjulkistamisen neuvottelukunta laatii esityksen opetus- ja kulttuuriministeriölle ostotukilistan tietokirjoista ja valtion kirjallisuustoimi-

kunta kaunokirjallisuudesta. Opetus- ja kulttuuriministeriön hyväksymä vuoden 2015 ostotukilista on julkaistu Kirjavälityksen verkkosivuilla:

→ www.kirjavalitys.fi/kv/cms/pages/Ostotuki2015

TIETEEN JA TUTKIMUKSEN YHTEISKUNNALLINEN VUOROVAIKUTUS JA YHTEISKUNTAVASTUU

Neuvottelukunta järjestää seminaareja ja tapahtumia jotka käsittelevät tiedonjulkistamiseen liittyviä ajankohtaisia kysymyksiä. Seminaarit toteutetaan pääasiallisesti yhteistyössä strategisten kumppanien kanssa.

Neuvottelukunnan järjestämien tapahtumien tarkemmat ohjelmatiedot ja esitykset julkaistaan neuvottelukunnan verkkosivuilla.

TIETOKIRJA.FI

TIETOKIRJA.FI-tapahtuma on tietokirjallisuuden nimikotapahtuma, jossa tietokirjallisuuden koko kirjo, lukijat ja tietokirjailijat kohtaavat. Tietokirja.fi-tapahtumat järjestävät yhteistyössä Tietokirjallisuuden edistämiskeskus, FILI - Suomen kirjallisuuden tiedotuskeskus, Suomen Kirjasäätiön tietokirjarahasto, Suomen Kustannusyhdistys, Suomen tiedekustantajien liitto ry, Suomen tietokirjailijat ry, Tiedonjulkistamisen neuvottelukunta ja Tieteellisten seurain valtuuskunta.

Seuraava, Helsingissä järjestettävä kaksipäiväinen TIETOKIRJA.FI-tapahtuma, on elokuussa 2015. Lisätietoja verkossa → www.tietokirja.fi

Tiede kuuluu kaikille: Rajapintoja ja kohtaamisia

Vuoden 2014 tiedonjulkistamisen valtionpalkintojen jaon yhteydessä 24.9.2014 Tieteiden talolla Helsingissä järjestettiin seminaari otsakkeella ”Tiede kuuluu kaikille: Rajapintoja ja kohtaamisia”

→ www.tjnk.fi/fi/seminaari_240914

Tilaisuudessa esiintyivät tuoreet valtionpalkinnon saajat ja muita tiedonjulkistamisessa ansioituneita ammattilaisia. Keskusteluissa kartoitettiin erilaisia rajapintoja: tieteen ja taiteen, tutkijoiden ja maallikoiden, aikuisten ja lasten kohtaamisia.

Avoin Suomi 2014

Valtioneuvoston kanslia ja yhteistyötahot järjestivät avoimen tiedon hyödyntämisen suurtahtu-

man. Avoin Suomi 2014 -messut pidettiin Helsingissä Wanhassa Satamassa 15.–16.9.2014.

Tapahtuma avasi avoimen tiedon mahdollisuuksia kansalaisille ja järjestöille, liiketoiminnalle, tieteelle, tutkimukselle, oppimiselle ja kulttuurille sekä paremmille päätöksille ja sujuvalle valtion ja kuntien hallinnolle.

Pääsihteeri Kettunen toimi valtioneuvoston kanslian asettamana Avoin Suomi -messuhankkeen ohjaus- ja projektiryhmän jäsenenä (1.2.–30.10.2014) → valtioneuvosto.fi/artikkeli/-/asset_publisher/open-finland-2014-seminar-to-address-opportunities-presented-by-open-data

Turun kirja- ja tiedemessut 2014

Neuvottelukunta on yksi Turun kirjamesseujen perustajayhteisöistä ja osallistuu vuosittain tapahtumaan omalla osastollaan ja ohjelmallaan. Messuille on tuotettu myös oheisohjelmaa yhteistyössä sidosryhmien kanssa.

Neuvottelukunnan pääsihteeri on kirjamesseujen päätoimikunnan puheenjohtaja.

Yhteistyössä Suomen Akatemian ja Suomen tiedetoimittajain liiton kanssa järjestettiin keskusteluita otsikolla "Tiedetunti: Huikee idis!" Professori **Markku Ojasen** ja akatemiaturkija **Kari Kalliokosken** aiheena oli *Oikotietä onneen*. Professori **Hannes Lohi** ja kirjailija **Tiina Raevaara** osallistuivat keskusteluun *Tiesitkö tämän... koirastasi*. Tiedottaja **Risto Alatarvas** haastatteli (pe 3.10.2014). Tiedetoimittaja **Ulla Järvi** johdatti keskusteluun *Ihmisen varaosat* professori **Minna Kellomäen** ja professori **Pekka Vallittun** kanssa ja keskusteluun *Tautii vai ei?* ylilääkäri **Sami Leppämäen** kanssa (la 4.10.2014). Dosentti **Syksy Räsänen** luennoi aiheesta *Higgs laboratorion ja taivaan risteyksessä* (su 5.10.2014).

Muita lavaohjelmia olivat SuomiAreena goes Kirjamesset: Oma kieli, oma mieli -ajankohtaiskeskustelun osa 1 *Äidinkielen asema tieteen ja taiteen kielenä*. MTV3:n päätoimittaja **Merja Ylä-Anttila** johdolla keskustelivat **Janne Virkkunen**, **Anni-Siiri Länsman**, **Jorma Mattinen**, **Marko Kulmala** ja pääsihteeri Kettunen (la 4.10.2014). Kettunen haastatteli teoksen *Suomalaisia tieteen huipulla. 100 tieteen ja teknologian saavutusta* tekijöitä **Tapio Markkasta**, **Paula Havastetta** ja **Allan Tiittaa** (la 4.10.2014). Yhteistyössä Suomen tietokirjailijat ry:n kanssa järjestettiin lavakeskustelu *Tietokirjallisuus*. *Nyt*. **Risto Nieminen**, **Pirjo Hiidenmaa**, **Jukka-Pekka Pietiäinen** ja pääsihteeri Kettunen keskustelivat tiedon merkityksestä suomalaisen kulttuurin kehittäjänä.

Neuvottelukunnalla oli messuosasto, jolla esiteltiin vuoden 2014 tiedonjulkistamisen valtionpal-

TJNK

TURUN KIRJAMESSEJEN LAVAKESKUSTELU Tieto-kirjallisuus. *Nyt*. **Jukka-Pekka Pietiäinen**, **Pirjo Hiidenmaa**, **Risto Nieminen** ja **Reetta Kettunen**. 4.10.2014.

kinnon saajat ja kerättiin ehdotuksia vuoden 2015 valtionpalkinnon saajiksi.

Helsingin kirjamesset 2015

Neuvottelukunta järjesti tietokirjallisuutta käsitelleen seminaarin *Uusia ajatuksia Suomeen: Tietokirjallisuus rakentaa yhteiskuntaa*. Paneelissa **Pirjo Hiidenmaa** (pj), **Irina Kyllönen**, **Tuomas Seppä** ja **Kaisa Sivenius** keskustelivat tietokirjallisuuden vaikutuksesta yhteiskunnassa (su 26.10.2014).

Älyn hyvä kaupunki

Ensimmäinen kansallinen tiedeviestinnän konferenssi teemalla *Älyn hyvä kaupunki* järjestettiin Heureka 24.10.2014. Pääjärjestäjänä oli Suomen Tiedetoimittajain liitto ja yhteistyötahoina olivat Heureka, Tiedonjulkistamisen neuvottelukunta, Helsingin yliopisto ja Suomen Akatemia. Tieteen tiedotus ry tuki tapahtumaa.

Tapahtuman päävieraana oli neuvottelukunnan isännöimänä Yhdysvaltain ulkoministerin tieteellisen neuvonantaja, **Frances A. Colón**. Hänelle järjestettiin useita tapaamisia keskeisten suomalaisten tiedevaikuttajien kanssa.

→ www.tiedetoimittajat.fi/foorumit/aihe/tiedeviestinnan-konferenssi-24-10-2014/

Liikuta tiedosta. Päivä vaikuttavaa tutkimusviestintää

Neuvottelukunta ja Tieteellisten seurain valtuuskunta olivat yhteistyötahoja Kaskas-median ja 15/30 Research Oy:n tutkimusviestintätapahtumassa, joka järjestettiin 22.5.2015 Tieteiden talolla Helsingissä. → liikututiedosta.fi

MITEN EDISTÄÄ KANSALLISTA TIETOKIRJALLISUUTTA JA TIETOKULTTUURIA?

UUSIA AJATUKSIA SUOMEEN: TIETOKIRJALLISUUDEN JA TIETOKULTTUURIN TEESIT

Tiedonjulkistamisen neuvottelukunta ja Suomen tietokirjailijat ry järjestivät kaksi työpajaa (10.6.2014 ja 19.8.2014), joissa pohdittiin kotimaisen tietokirjallisuuden tilaa ja tiedon merkitystä suomalaisen kulttuurin kehittäjänä. Työpajoihin osallistui kustannusalan ja tiedemaailman ammattilaisia ja tietokirjailijoita. Työpajoissa käsiteltiin seuraavia kysymyksiä: Mitä tulee tehdä kansallisen tietokulttuurin tukemiseksi? Miten tietokirjailijoiden meritoitumista ja ansaintaa voidaan edistää? Miten kustantajien toimintaa voidaan helpottaa? Mitkä ovat tietokirjallisuusalan ongelmakohdat? Millaisia ratkaisumalleja ongelmakohtiin on tarjolla? Mitkä ovat tietokirjallisuuden teesit? Keskustelut jatkuivat Turun kirjamessuilla (*Tietokirjallisuus. Nyt* 3.10.2014) ja Helsingin kirjamessuilla (*Uusia ajatuksia Suomeen: Tietokirjallisuus rakentaa yhteiskuntaa* 26.10.2014).

Keskustelujen tuloksena tehtiin koko alaa koskevia toimenpide-ehdotuksia. Ne julkaistiin nimellä *Uusia ajatuksia Suomeen: tietokirjallisuuden ja tietokulttuurin teesit*. Teesit korostavat tieto-

JARI LOISA

Väsymätön tietokirjallisuuden puolustaja, kustantaja ja suomentaja Kimmo Pietiläinen. Kuva tiedonjulkistamisen valtionpalkintojen jakotilaisuudesta 27.11.2015.

kirjallisuuden ja tietokulttuurin merkitystä suomalaisen yhteiskunnan ja kulttuurin kehittymiselle.

TIEDONJULKISTAMINEN JA TUTKIMUKSEN ETIIKKA

Tiedonjulkistamisen neuvottelukunta osallistui aktiivisesti kansallisten eettisten neuvottelukuntien yhteistyöverkoston toimintaan. Yhteistyö vahvistaa suomalaista tutkimusetiikan kenttää, sillä tiedonjulkistamisen etiikka on osa tiedonjulkistamisen neuvottelukunnan kiinnostuksen kohteita ja vastuualueita. Esimerkiksi tiedon luotettavuuteen ja tiedon hyödyntämiseen liittyvät kysymykset ovat osa hyvän tiedonjulkistamisen käytäntöjä. Lisäksi hyvä tieteellinen käytäntö ja luotettava tiedeviestintä yhdessä rakentavat ja ylläpitävät kansalaisten luottamusta tieteeseen ja tutkimuksen yhteiskuntavastuuta.

Koulutusyhteistyö

Tiedonjulkistamisen neuvottelukunta ja Tutkimuseettinen neuvottelukunta tekivät aloitteen hankkeesta, joka tuottaisi tutkimuksen yhteiskuntavastuun verkko-oppimateriaaleja korkeakoululaitoksen käyttöön.

Tavoitteena on tiedeviestinnän ja hyvän tieteellisen käytännön edistäminen sekä tieteellisen epärehellisuuden ennaltaehkäiseminen. Pääsihteeri Kettunen osallistui vuoden 2015 aikana tuottavan Tutkimusetiikan verkkokurssin ohjausryhmän toimintaan ja suunnittelija Terhi Tarkianen toimi ohjausryhmän sihteerinä.

Työpaja tieteen, taiteen ja journalismin eettisistä kysymyksistä

Yhteistyössä Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ja Tiedon julkistamisen kulttuuritehdas Tiuku:n kanssa järjestetty keskustelutyöpaja 3.11.2014 käsiteli tieteen, taiteen ja journalismin erilaisia tapoja tuottaa ja käyttää tietoa ja eettisiä käytäntöjä. Yleiskeskusteluun johdattivat puheenvuorot pääsihteeri **Iina Kohoselta** (TENK), tutkimusjohtaja **Leena Suurpäältä** ja **Petter Korkmanilta** (Tiuku), dokumentaristi **Timo Korhoselta** (Road Movies) ja tiedetoimittaja **Ulla Järveltä**. Pääsihteeri Kettunen moderoi keskustelun. Tiedonjulkistamisen alalta keskeinen havainto koski sitä, että taiteen keinoin päästää keskustelemaan vaikeista asioista ja hankkimaan tietoa tutkimukselle. Samalla mietittiin, miten varmistetaan, että taiteen kielellä hankittu aineisto voidaan kääntää myös tieteen kielelle ja hyödyntää tutkimuksessa?

TIETOKIRJALLISUUDEN JA TIETOKULTTUURIN TEESIT

ON TUNNISTETTAVA tietokirjallisuuden ja tietokulttuurin vaikutus kulttuuriimme.

Tietokirjallisuus ja -kulttuuri

- *sivistävät, opastavat ja viihdyttävät vauvasta vanhuksien*
- *ovat korvaamattomia opetuksessa*
- *voimaannuttavat tekemään omaa elämäämme koskevia päätöksiä*
- *heijastuvat taiteessa, kulttuurissa ja viihteessä*
- *innoittavat ja ruokkivat mediaa ja dokumentteja*
- *ovat suomalaisen yhteiskunnan käyntikortteja maailmalla.*

ON TUNNUSTETTAVA kotimaisen tietokirjallisuuden ja tietokulttuurin ainutlaatuinen merkitys suomalaisessa yhteiskunnassa. Tietokirjallisuuden ja tietokulttuurin tärkein tehtävä on tuoda uusia ajatuksia yhteiskuntaan. Tämä tarkoittaa uuden tiedon julkistamista kansallisesti mutta myös uusien ajatusten ja virtausten tuomista ulkomailta Suomeen.

ON HUOLEHDITTAVA kotimaisten kielten asemasta tieteen ja kulttuurin kielinä.

Reilu ja riittävä tuki julkisen ja yksityisen yhteistyönä

Tietokirjallisuus ja tietokulttuuri ovat oikeutettuja reiluun ja riittävään yleiseen kulttuuritukeen. Käänttäminen on osa kansallista kulttuurityötä. On huolehdittava oikeudenmukaisesta tekijänkorvausjärjestelmästä.

Käytännön keinoja:

- *Arvioidaan julkisen tukijärjestelmän toimivuus ja kehitetään sitä määrätietoisesti.*
- *Tietokirjallisuuden ja tietokulttuurin julkiset tukimuodot järjestetään ”yhden luokun periaatteella”.*
- *Kasvatetaan merkittävästi tietokirjallisuuden ja tietokulttuurin valtionapua ml. käännoistuet kotimaisille kielille.*
- *Kehitetään oikeudenmukainen tekijänkorvausjärjestelmä (lainaus- ja kopiointikorvaus).*

Julkista tukea on kohdennettava yhteiskunnallisesti merkittäville teoksille ja tiedonjulkistamishankkeille. Suomalaisen tietokirjallisuuden ja tietokulttuurin kansainvälistymistä on tuettava osana Suomi-brändiä. Tiedonjulkistamisen on oltava luontainen osa tiedettä ja tutkimusta.

Käytännön keinoja:

- *Sisällytetään tiedonjulkistaminen (out-reach, YVV) osaksi vastuullista tutkimustoimintaa. Varataan tutkimusrahoituksesta tietty osuus tiedonjulkistamiseen.*

- *Edistetään tieteen uusien virtausten siirtymistä osaksi kansallista keskustelua tukemalla tietokirjallisuuden kääntämistä.*
- *Varataan riittävä tuki edistämään tietovientiä osana kulttuuri- ja koulutusvientinä.*

Julkisen ja yksityisen sektorin on toimittava yhteistyössä tietokirjallisuuden aseman ja näkyvyyden parantamiseksi.

Käytännön keinoja

- *Kehitetään yhteistoimintaa ja yhteisiä rahoitusmalleja.*
- *Kehitetään tietokirjallisuuden ja tietokirjakritiikin näkyvyyttä ja löydettävyyttä.*
- *Koulutetaan toimittajia ymmärtämään paremmin tieteen tekemisen, tietokulttuurin ja tietokirjallisuuden erityiskysymyksiä.*
- *Koulutetaan tieteen tekijöitä ymmärtämään paremmin tiedonjulkistamisen erityiskysymyksiä.*
- *Kehitetään tietokirjallisuuden näkyvyyttä tukemalla alaan keskittyviä tapahtumia ja lisäämällä yhteistyötä kirjastojen kanssa.*

Uusi aika – uudet mahdollisuudet

Tietokirjallisuus ja tietotuotteet rakentavat osaltaan avoimen tiedon maailmaa. Muuttuvassa tietoympäristössä on huolehdittava tiedon laadusta ja varmistettava tekijöiden oikeudenmukainen palkitseminen.

Käytännön keinoja:

- *Pidennetään tietokirjallisuuden elinkaarta parantamalla saatavuutta ja löydettävyyttä.*
- *Hyödynnetään digiajan mahdollisuudet tukemalla innovatiivisia tietokirja- ja tietotuotehankkeita.*
- *Lisätään keskustelua ja toimia siitä, miten avoimen tiedon vaade (open access) vaikuttaa kustantajien ja sitä kautta tekijöiden ansaintaan.*
- *Otetaan uusi julkaisu-aikakausi hallitusti käyttöön ja luodaan reilut tiedon markkinat ansaintalogiikkaa kehittämällä.*

Koulutus ja ammattimainen meritoituminen

On huolehdittava riittävän taitotiedon kehittymisestä erityisesti koulutuksen keinoin. Koulutuksen tulee kattaa tietokirjailijat, tiedon julkistajat ja kustannusala. Ansioitunut tiedonjulkistaminen on osa urameritoitumista.

Käytännön keinoja:

- *Sisällytetään tietokirjoittaminen ja tiedeviestintä korkeakoululaitoksen opetussuunnitelmiin.*
- *Palkitaan viestinnällisestä ja yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta urameritoitumisessa.*
- *Kehitetään pitkäkestoisia, ammattimaisen tietokirjoittamisen mahdollistavia tukimuotoja.*
- *Huolehditaan tietokirja-alan sisäisestä koulutuksesta.*

Etiikan päivä 2015

Etiikan päivä on Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ja Tiedonjulkistamisen neuvottelukunnan sekä muiden kansallisten eettisten neuvottelukuntien yhdessä järjestämä vuotuinen tutkimuksen etiikkaa käsittelevä tapahtuma. Vuoden 2015 aiheena oli *Hyvä ja paha tieto*.

Päivän keskusteluissa nousi esiin huoli epäasiallisesta ja loukkaavasta palautteesta, jota tutkijat saavat esiintyessään asiantuntijoina julkisuudessa. Tiedonjulkistamisen neuvottelukunta päätti selvittää asiaa edelleen, ja toteutti verkkokyselyn tutkijoiden saamasta palautteesta (jäljempänä).

Tiedote Etiikan päivästä on luettavissa verkossa samoin kuin päivän ohjelma ja osa esityksistä.

→ www.etiikanpaiva.fi/2015

TIETEEN JA
TUTKIMUKSEN
YHTEISKUNTA-
VASTUU

KYSELY TUTKIJOIDEN KOKEMASTA HÄIRITSEVÄSTÄ PALAUTTEESTA

Esiintyessään julkisuudessa tutkija voi saada asiattonta palautetta, jopa joutua vihapuheen kohteeksi. Asiantuntijoita ja heidän läheisiään uhkaillaan ja omaisuutta tuhotaan.

Neuvottelukunta toteutti toukokuussa 2015 anonyymillä verkkokyselyn tutkijoiden saamasta palautteesta heidän esiintyessään asiantuntijaroolissa julkisuudessa. Tavoitteena oli kartoittaa ilmiötä ja sen laajuutta. Kyselyn tarkoitus on tuoda näkyvyyttä ilmiölle ja johtaa jatkotoimiin.

Kyselyyn saatiin yhteensä 525 vastausta, joista 350 oli täysiä vastauksia. Kyselyn tulokset julkaistaan syksyllä 2015.

→ www.tjnk.fi/fi/tjnk-kysely-tutkijoiden-kokemasta-hairitsevasta-palautteesta

VAIKUTTAMINEN ASiantuntijaverkostoissa

Neuvottelukunnan strategisia linjauksia on vaikuttaa osallistumalla erilaisten tiedonjulkistamiseen liittyvien asiantuntijanverkostojen toimintaan.

Tiedeneuvonanto poliittisessa päätöksenteossa

Neuvottelukunta ja Tutkijoiden ja kansanedustajien seura – Tutkas osallistuivat Eduskunnan järjestämän uusien kansanedustajien perehdyttämiskoulutukseen. Koulutussession *Googlaa? Tutkimustiedon ABC* (19.5.2015) tavoitteena oli tuoda esille tutkimustiedon erityislaatu, eli että se tuotetaan tieteellinen prosessissa, jossa on sisäänrakennettuna tiedon itsekorjautuvuus vertaisarvioinnin kautta. Koulutuksessa myös korostettiin lähdekritiikkiä ja annettiin käytännön vinkkejä nettietolähteiden varmistamiseksi.

Pääsihteeri Kettunen on Tutkaksen hallituksen jäsen. Kettunen osallistui Tutkaksen tutustumismatkaan Iso-Britannian tutkimusinfrastruktuurihankkeisiin (Rutherford Appleton Laboratory) ja tiedeneuvonantoon (UK Parliamentary Office of Science and Technology) 28. – 30.9.2014 ja piti alustukset aiheesta *Science/evidence based decision making – role of researchers and politicians*.

EUSJA:n strategiatyöhön osallistuminen

Pääsihteeri Kettunen kutsuttiin asiantuntijaksi osallistumaan Euroopan tiedetoimittajain liittonen yhteistyöelimen EUSJA – European Union of Science Journalists' Associations strategiatyöhön. Ensimmäinen strategiatyöpaja järjestettiin Kööpenhaminassa 21.6.2014, Euroopan tiedekatselmuksen ESOF 2014 sivutapahtumana. Strategiantyön jatkokeskustelu järjestettiin 21.3.2015 Tukholmassa, EUSJA:n yleiskokouksen yhteydessä.

Neuvottelukunta tukee toiminnallaan Suomen Unesco-toimikunnan linjauksia

Pääsihteeri Kettunen on Suomen Unesco-toimikunnan jäsen (11.10.2012 -). Hän on myös Tiedeakatemiain neuvottelukunnan sihteeröimän Unescon tiedeohjelmien kansallisen koordinaatioryhmän jäsen ja edusti Unesco-toimikuntaa Suomen Geopark-toimikunnassa.

Research.fi

Kevään 2014 aikana kysyttiin palvelun sisällöntuottajilta näkemyksiä palvelun kehittämiseksi. Niitä ei saatu. Pääsihteeri Kettunen ja TSV:n toiminnanjohtaja Lea Rynnänen-Karjalainen tekivät esityksen palvelun jatkokehityksestä TSV-yhteisön viestintäkanavaksi ja jättivät sen opetus- ja kulttuuriministeriölle harkittavaksi.

Tiedonjulkistamisen apurahat | taulukko 1

TIEDONJULKISTAMISEN NEUVOTTELUKUNTA JAKOI 290 000 EUROA TIEDON JULKISTAMISTA ERI MEDIOISSA EDISTÄVIIN HANKKEISIIN. NEUVOTTELUKUNNALLE SAAPUI 456 HAKEMUSTA. HAETUN RAHOITUKSEN YHTEISMÄÄRÄ OLI YLI 3 200 000 EUROA. NEUVOTTELUKUNTA TUKI YHTEENSÄ 56 HAKEMUSTA. KAHDELLETOISTA HENKILÖLLE MYÖNNETTIIN PUOLEN VUODEN TYÖSKENTELYAPURAHA (10 000 €). KOLME APURAHANSAAJAA EI HALUNNUT TIETOJAAN JULKAISTAVAN VERKOSSA. HANKKEIDEN JULKINEN KUVAUS ON HAKIJOIDEN LAATIMA. TJNK EI EDITOI JULKISIA KUVAUKSIA, JOTEN NIIDEN SISÄLTÖ, SELKEYS JA KIELIASU OVAT HAKIJAN OMALLA VASTUULLA.

SAAJA	HANKE	HANKKEEN JULKINEN KUVAUS	MÄÄRÄ, EUROA
AHOLA, OUTI ELINA	VANHA PALAA!	VANHA PALAA! kirja tallentaa Vanhalla ylioppilastalolla vaikuttaneiden taiteilijoiden, opiskelijoiden, työntekijöiden, kulttuuriyleisön ja Vanhan kuppilassa kävijöiden kokemuksia. Tarinoiden kautta hahmottuu Vanhan ylioppilastalon merkitys suomalaiselle kulttuurille HYY:n kulttuurikeskuksen vuosina 1969–1997.	10 000
AITOKOSKI, HEIKKI MIKAEL	<i>Kalmantanssi. Matkaopas eurooppalaiseen nationalismiin.</i>	<i>Kalmantanssi</i> -kirjan on tarkoitus olla suuren yleisön teos eurooppalaisesta nationalismista. Kalmantanssin matkaesseissä liikutaan laajalti Euroopassa ja havainnollistetaan nationalismiin ilmenismuotoja. Nationalismin nykymuotoja olisi luonnotonta tarkastella ilman historiallista taustoitusta. Siksi historia on kirjassa vankasti läsnä. Kirjassa paneudutaan ensisijaisesti nationalismiin nurjiin puoliin, koska aggressiivinen kansallisuusaate on nostanut Euroopassa huolestuttavasti päätään.	10 000
AKSELA, MAIJA	<i>Tiede Estradilla</i>	Helsingin yliopiston LUMA-keskus (osa LUMA-keskus Suomea) toteuttaa hankkeen, jossa päätavoitteena on kehittää konsepti kerhotoiminnan yhteydessä toteutettavalle tiede- ja teknologiateatterille. Hanketuotokset julkaistaan kansallisissa LUMA.fi (www.luma.fi) ja Jippo (www.ejippo.fi) -portaaleissa sekä kaikkialla, missä teatteria esitetään.	6 000
FORSS, TIMO KALEVI	<i>Gösta Sundqvistin elämäkerta</i>	Leevi and the Leavings -yhtyeen nokkamies Gösta Sundqvistin (1957–2003) elämäkerta on puutuva teos suomalaisen populaarikulttuurin kaanonissa. Sundqvist oli värikäs persoona ja Suomirockin suurmiehen. Kirja koostuu Sundqvistin kanssa työskennelleiden haastatteluista, arkistomateriaalista sekä Sundqvistin laajan tuotannon esitellystä ja analysoinnista. Puheenvuoron saavat myös Sundqvistin taiteesta vaikuttaneita saaneet nykysukupolven muusikot, kirjailijat sekä elokuvan- ja teatterintekijät.	10 000
GRÖNROOS, ANNA-KARIN	<i>Staden i skyn (arbetsnamn)</i>	För att skriva manuskript för en dokumentär som behandlar den globala urbaniseringen ur ett nytt perspektiv: skyskrapor. Vad är det som driver människan till att bygga allt högre? Käsikirjoitus dokumenttielokuvaan, joka tarkastelee maailmanlaajuisia kiihtyvää kaupungistumista pilvenpiirtäjien näkökulmasta. Mikä ajaa ihmistä rakentamaan yhä korkeammalle?	3 000

Tiedonjulkistamisen apurahat | taulukko 1

SAAJA	HANKE	HANKKEEN JULKINEN KUVAUS	MÄÄRÄ, EUROA
HELANTERÄ, HEIKKI	<i>Evoluutio</i>	Evoluutio on Teatteri Quo Vadiksen taiteellis-tieteellinen teatteriesitys, dystopia kahtia jakautuneesta maailmasta ja yrityksestä muuttaa evoluution suunta radikaalilla tavalla.	500
HIILAMO, HEIKKI	<i>Maailma tupakka-yhtiöiden hallussa</i>	Kirja käsittelee kansainvälisen tupakkateollisuuden vaikuttamisstrategioita esimerkkinä vahvojen kansainvälisten yhtiöiden toiminnasta globaaleilla markkinoilla.	3 500
HILTUNEN, ELINA	<i>Tiedettä tytöille</i>	Tiedettä tytöille hankkeen tarkoitus on tuoda luonnontieteet lähelle tyttöjen (3–18 v) elämää tyttöjen maailman kautta. Hanke koostuu nettisivuista www.tiedettatytöille.fi johon kootaan materiaalia-pankki tieteestä tyttöjen/naisten näkökulmasta. Hankkeessa myös lahjoitetaan stipendinä luonnontieteistä kiinnostuneille tytöille tiedelehtiä. Tavoitteena on myös järjestää tiedetapahtumia tytöille.	10 000
HOTAKAINEN, MARKUS TAPANI ALEKSANTERI	<i>Tiedetuubi ja eTuubi -tieteen ja tekniikan nettisivusto sekä sähköinen julkaisu</i>	<i>eTuubi</i> -lehti kokoaa www.tiedetuubi.fi -sivustolla ilmestyneistä uutisista, jutuista, artikkeleista ja multimediasisällöstä kiinnostavimmat yhteen ja täydentää niitä tuoreimmilla tiedoilla. <i>eTuubi</i> ilmestyy kerran kuussa ja sen numeroita päivitetään takautuvasti tarpeen mukaan.	7 500
HULDEN, LENA MARIA CECILIA	<i>Kirjaprojekti: Hyönteisten syönti – tulevaisuuden proteiinilähde</i>	Kirjahanke käsittelee monipuolisesti hyönteisten käyttöä ihmisravintona ja eläinten rehuna. Nykyiset kulutustottumukset, varsinkin länsimaissa, tuottavat suuren osan kasvihuonekaasujen päästöistä. Tulevaisuudessa tarvitaan myös lisää halpaa ja ympäristöystävällisesti tuotettua proteiinia ruokimaan kasvavaa väestöä. Sen vuoksi YK suosittelee, että myös länsimaissa muutetaan ruokatottumuksia ja käytetään hyönteisiä ravintolähteenä.	10 000
JAAKONAHO, ASKO JUHANI	<i>Täyttä ymmärrystä vailla</i>	<i>Täyttä ymmärrystä vailla</i> -radiodokumentissa pääsevät ääneen vangit, jotka jäävät piiloon päivittäisessä rikosuutisoinnissa. Dokumentin päähenkilöinä on syyntakeettomina tuomittuja, jotka ovat olleet rikoksensa tekohetkellä täyttä ymmärrystä vailla. Henkilöt saavat kertoa itse tarinansa, jolloin rikoksiin ja syyllisyyteen avautuu poikkeuksellisen intiimi näkökulma. Dokumentti ei moralisoi, vaan etsii selityksiä teoille, jotka ovat käsittämättömiä myös tekijälle itselleen.	2 500
JÄRVIKALLAS, MARKO JUHANI	<i>Evoluutio</i>	<i>Evoluutio</i> on Teatteri Quo Vadiksen taiteellistieteellinen teatteriesitys, dystopia kahtia jakautuneesta maailmasta ja yrityksestä muuttaa evoluution suunta radikaalilla tavalla.	750
KALLIOLA, IRIS ANNELI	<i>Selkokirja ihmiskehon rakenteesta ja toiminnasta</i>	Selkokielineen tietokirja ihmiskehon rakenteesta ja toiminnasta.	3 500

SAAJA	HANKE	HANKKEEN JULKINEN KUVAUS	MÄÄRÄ, EUROA
KAUTTO, MINERVA ELSA OFELIA	<i>Evoluutio</i>	Evoluutio on Teatteri Quo Vadiksen taiteellis- tieteellinen teatteriesitys, dystopia kahtia jakautu- neesta maailmasta ja yrityksestä muuttaa evoluu- tion suunta radikaalilla tavalla.	750
KIRVES, JENNI MARIA	<i>Sota ja seksi-tietokirja</i>	<i>Sota ja seksi</i> –kirja viime vuosisadan sodista, seksuaalisuudesta ja väkivallasta suomalaisen sukupuolikuulttuurin valossa. Kirja alkaa Sari Näreen kirjoittamalla osuudella liittyen sisällissodan kokemuksiin naisnäkökulmasta ja seksuaalisesta väkivallasta, jota harjoitettiin erityisesti punaisia naisia kohtaan. Näre kuvaa valkoisten naisten toimintaa ns. koti-kaarteissa ja punaisten naisten aseistautumista katukaarteissa sekä heidän joutumistaan vankileirille Helsingissä. Näkökulmana on naisten sääty-aseman määrittämä suhde julkiseen ja yksityiseen alueeseen sekä säädyllisyyteen. Sisällissodan teemasta Näre jatkaa talvi- ja jatkosotaan ja rintamarunouteen ja lauluihin, joissa käsiteltiin seksuaalisuutta ja naisia. Kirja jatkuu Jenni Kirveen kirjoittamalla osuudella siitä kuinka seksuaalisuudesta puhuttiin sota-aikana. Muistelmakirjallisuuden ja arkistoaineiston avulla tarkoituksena on selvittää miten miehet keskenään puhuivat seksistä rintamalla ja kuinka se erosi naisille osoitetusta puhunnasta esimerkiksi rakkauskirjeissä. Myös se miten naiset puhuivat seksuaalisuudesta miehille kirjeissä on kiinnostuksen kohteena – miten asiasta uskallettiin puhua ja millaisiin peiteltyihin ilmaisuihin seksuaaliset halut kätkettiin. Sota-ajan käsittelyn jälkeen Kirves jatkaa sodan jälkeiseen aikaan, jälleenrakennukseen ja sen seksuaalisuuteen. Sodanjälkeistä aikaa on kuvattu ”viinan ja kiiman” aika-kaudeksi. Sodan jälkeen nuoret miehet ja naiset tunsivat suurta vetoa toisiinsa ja syntyi iltamakulttuuri, joka lähenteli suorastaan ”tanssihulluutta”. Sota-ajan seksuaalinen vallankumous pyrittiin saamaan aisoihin propagoimalla perinteisiä perhearvoja ja anteeksiannon merkitystä parisuhteissa. Kirja on tarkoitus kirjoittaa keväällä ja syksyllä 2016. Kirjan julkaisee Tammi syksyllä 2016.	3 500
KORKMAN, PETTER ANDREAS	<i>Tiuku tiedonjulkistamis-klubi</i>	Tiuku tiedonjulkistamisen klubi on avoin keskustelufoorumi kaikille ennakkoluvottomasta tiedon julkistamisesta kiinnostuneille. Klubin lähtökohta on tiedon ja toiminnan monialaisuudessa. Tilaisuuksiin kutsutaan puheenvuoron, laulun, runon esittäjiksi toimijoita tutkimuksen, taiteen, journalismin ja kansalaistoiminnan areenoilta. Säännöllisesti kokoukset pidetään maalisuussa 2015. Klubia luotsaa Tiedon julkistamisen kulttuuritehdas ry.	5 000
KOTILAINEN, LARI PIETARI	<i>kahden kieli-tietoisuutta lisäävän tietokirjan kirjoittaminen</i>	Hankkeeseen kuuluu kahden suomea ja muita kieliä käsittelevän yleistajuisen tietokirjan kirjoittaminen. Molemmassa kirjoissa on tavoitteena nimenomaan kielitietoisuuden kasvattaminen. Kieliä on tärkeää ymmärtää, sillä se auttaa ymmärtämään myös toisia ihmisiä. Toinen kirjoista on suunnattu aikuisille, toinen lapsille.	10 000

Tiedonjulkistamisen apurahat | taulukko 1

SAAJA	HANKE	HANKKEEN JULKINEN KUVAUS	MÄÄRÄ, EUROA
KUJASALO, JUTTA	<i>Luovaa tiedettä – tiedeviestintää taideaineiden avulla</i>	<i>Luovaa tiedettä</i> on uusi Pop-up Heurekan esitys, joka tekee musiikin ja ääniaallot näkyviksi teatteri- ja valotaiteen keinoin. Esitys on tiedekeskusten pyörillä liikkuva suuri matka-arkku, jonka avautuessa sen sisältä paljastuu tiedeshown tarpeisto ja esityslava. Liikuteltavuutensa ja kokonsa ansiosta Pop-up Heureka voidaan avata eri yleisöille eri tiloissa kaikkialla Suomessa. Heureka vie kouluopetusta tukevan Luovaa tiedettä -esityksen luvuonna 2015–2016 kymmenelle eri paikkakunnalle.	6 000
LEHTINIEMI, MAIJU PIRITA	<i>Vieraslajikirja</i>	Vieraslajikirjan tavoite on antaa kattava kuva Suomen vieraslajeista haittoineen ja hyötyineen. Kirjasta tulee yleistajuinen teos luonnosta kiinnostuneille ammattilaisille ja amatööreille, biologian opettajista luonnonharrastajiin, kotipuutarhureille ja maanviljelijöille, metsästäjille ja virkistyskalastajille sekä kesämökkiläisille. Vieraat eläimet, kasvit ja kasvitautien aiheuttajat ovat olleet ja ovat usein laajankin huomion kohteena mutta yhtenäistä esitystä suomeksi eikä edes skandinaavisilla kielillä ole olemassa.	3 500
LEPPÄJÄRVI, ANNE	<i>Tietokirja tyttöjen ympärileikkauksesta</i>	Valokuva- ja tietokirja tyttöjen ympärileikkauksesta tuo esiin tyttöjen sukuelinten silpomisen (Female Genital Mutilation) perinteen monesta maasta ja näkökulmasta. Kirjan keskiössä ovat Meeri Koutaniemen vaikuttavat valokuvat eri puolilta maailmaa ja myös Suomesta; kirja on kuitenkin myös ainutlaatuinen tietopaketti ympärileikkauksen historiasta, nykypäivästä, leikkauksen kokeneista ja sitä paenneista ja jopa leikkauksia tehneistä naisista.	3 500
LEPPÄLAHTI, MERJA	<i>Kaiken maailman kauhua (työnimi)</i>	Tietokirja kauhusta ja kauhuharrastuksista.	3 500
LUKKARI, MARI MIRJAMI	<i>Täyttä ymmärrystä vailla</i>	<i>Täyttä ymmärrystä vailla</i> -radiodokumentissa pääsevät ääneen vangit, jotka jäävät piiloon päivittäisessä rikosuutisoinnissa. Dokumentin päähenkilöinä on syntäkeettomina tuomittuja, jotka ovat olleet rikoksensa tekohetkellä täyttä ymmärrystä vailla. Henkilöt saavat kertoa itse tarinansa, jolloin rikoksiin ja syyllisyyteen avautuu poikkeuksellisen intiimi näkökulma. Dokumentti ei moralisoi, vaan etsii selityksiä teoille, jotka ovat käsittämättömiä myös tekijälle itselleen.	2 500
LUOTO, HEIKKI	<i>Lähiluonnon hyönteiset</i>	Luonnossa liikkujan perusteos, jossa esitellään kansantajuisesti Suomessa tavattavia hyönteisiä. Korkealaatuinen kuvitus helpottaa tunnistamista. Kirja ja sitä tukeva sähköinen aineisto soveltuvat sekä kaupunkien lähiluonnossa retkeileville että mökkiläisille, jotka ovat kiinnostuneita lähiluontonsa hyönteisistä. Teos soveltuu myös opetusläyttyön.	3 000

SAAJA	HANKE	HANKKEEN JULKINEN KUVAUS	MÄÄRÄ, EUROA
LUOTO, LEENA	<i>Lähiluonnon hyönteiset</i>	Luonnossa liikkujan perusteos, jossa esitellään kansantajuisesti Suomessa tavattavia hyönteisiä. Korkealaatuinen kuvitus helpottaa tunnistamista. Kirja ja sitä tukeva sähköinen aineisto soveltuvat sekä kaupunkien lähiluonnossa retkeileville että mökkiläisille, jotka ovat kiinnostuneita lähiluontonsa hyönteisistä. Teos soveltuu myös opetusläyttyöön.	3 000
MURAJA, TERO TUOMAS HEIKKI	<i>Faktat baaritiskiän – totuus esiin valheellisesta vaalipuheesta</i>	Vaaleissa esiintyy valheellisia väitteitä, joita esittävät niin poliitikot kuin tiedotusvälineetkin. Verkossa toimiva faktantarkistushanke Faktabaari korjaa virheellisiä väittämiä, joista mehevimmät esitellään kirjassa karikatyyripiirroksin ryyditettyinä. Lisäksi valheiden esittäjiltä kysytään omat kommenttinsa motiiveistaan. Teos lyö faktoja tiskiän, kertoo Faktabaarin syntytarinan ja kuvailee faktantarkistushankkeen toimintaa.	3 500
MÄKINEN, JARI	<i>Aalto-1 -satelliitti-hankkeen tiedotusprojekti</i>	Suomen ensimmäinen satelliitti Aalto-1 laukaistaan avaruuteen tämän vuoden lopussa. Aalto-yliopiston Radiotieteen ja -tekniikan laitoksen opiskelijoiden hankkeena toteutettava satelliitti pääsee viimein avaruuteen ja nostaa Suomen "avaruusvaltojen" joukkoon. Koska hanke on kansallisesti tärkeä, anomme apurahaa satelliittihankkeiden tiedotustoimintaan. Yhteisöllistäminen, käyttö opetuksen apuna sekä yleinen tieteen ja tekniikan tunnettuuden edistäminen kuuluvat olennaisesti tähän toimintaan.	7 500
NAZARENKO, SALLA SINIKKA	<i>Tietokirja tyttöjen ympärileikkauksesta</i>	Valokuva- ja tietokirja tyttöjen ympärileikkauksesta tuo esiin tyttöjen sukuelinten silpomisen (Female Genital Mutilation) perinteen monesta maasta ja näkökulmasta. Kirjan keskiössä ovat Meeri Koutaniemen vaikuttavat valokuvat eri puolilta maailmaa ja myös Suomesta; kirja on kuitenkin myös ainutlaatuinen tietopaketti ympärileikkauksen historiasta, nykypäivästä, leikkauksen kokeneista ja sitä paenneista ja jopa leikkauksia tehneistä naisista.	3 500
NEVAKIVI-HUOVINEN, LAILA MIRJAM	<i>Siili-aiheisen lasten tietokirjan kuvitus</i>	<i>Piikkipallo ihan pihalla</i> (työnimi) on Tuula Nyströmin kirjoittama lasten tietokirja, jonka runsaan piirroskuvituksen toteuttaa lasten luontokuvittaja, taiteen maisteri Laila Nevakivi. Kirja kertoo lapsentajuisesti ja humoristisesti suomalaisen siilin elintavoista, uhanalaisuudesta sekä pelastettujen siilien hoidosta. Kirja tulee olemaan noin 50–60-sivuinen ja kooltaan aika isokokoinen, kuvakirjamainen, jotta suurille kokosivukuville jää runsaasti painoalaa. Laila Nevakivi pyrkii kirjan kuvituksissa kuvaamaan siiliä, sen anatomisia yksityiskohtia, ilmeitä, eleitä ja käyttäytymistä sekä kehitystä poikasesta aikuiseksi tarkkuudella, jota suomalaisissa siilikuvituksissa ei ole vielä nähty.	4 000

Tiedonjulkistamisen apurahat | taulukko 1

SAAJA	HANKE	HANKKEEN JULKINEN KUVAUS	MÄÄRÄ, EUROA
NIKULAINEN, TUULA	<i>Evoluutio</i>	<i>Evoluutio</i> on Teatteri Quo Vadiksen taiteellis-tieteellinen teatteriesitys, dystopia kahtia jakautuneesta maailmasta ja yrityksestä muuttaa evoluution suunta radikaalilla tavalla.	750
NUMMELIN, JURI MIKAEL	<i>Suomalaisen lännenkirjallisuuden historia</i>	Suomalaisen lännenkirjallisuuden historia (Avain 2016)	3 500
NÄRE, SARI HANNELE	<i>Sota ja seksi -tietokirja</i>	<i>Sota ja seksi</i> -kirja viime vuosisadan sodista, seksuaalisuudesta ja väkivallasta suomalaisen sukupuolittuurin valossa. Kirja alkaa Sari Näreen kirjoittamalla osuudella liittyen sisällissodan kokemuksiin naisnäkökulmasta ja seksuaalisesta väkivallasta, jota harjoitettiin erityisesti punaisia naisia kohtaan. Näre kuvaa valkoisten naisten toimintaa ns. koti-kaarteissa ja punaisten naisten aseistautumista katukaarteissa sekä heidän joutumistaan vankileirille Helsingissä. Näkökulmana on naisten säätymän määrittämä suhde julkiseen ja yksityiseen alueeseen sekä säädyllyyteen. Sisällissodan teemasta Näre jatkaa talvi- ja jatkosotaan ja rintamarunoutteen ja lauluihin, joissa käsiteltiin seksuaalisuutta ja naisia. Kirja jatkuu Jenni Kirveen kirjoittamalla osuudella siitä kuinka seksuaalisuudesta puhuttiin sota-aikana. Muistelmakirjallisuuden ja arkistoaineiston avulla tarkoituksena on selvittää miten miehet keskenään puhuivat seksistä rintamalla ja kuinka se erosi naisille osoitetusta puhunnasta esimerkiksi rakkauskirjeissä. Myös se miten naiset puhuivat seksuaalisuudesta miehille kirjeissä on kiinnostuksen kohteena – miten asiasta uskallettiin puhua ja millaisiin peiteltyihin ilmaisuihin seksuaaliset halut kätkettiin. Sota-ajan käsittelyn jälkeen Kirves jatkaa sodan jälkeiseen aikaan, jälleenrakennukseen ja sen seksuaalisuuteen. Sodanjälkeistä aikaa on kuvattu "viinan ja kiiman" aikakaudeksi. Sodan jälkeen nuoret miehet ja naiset tunsivat suurta vetoa toisiinsa ja syntyi iltamakulttuuri, joka lähenteli suorastaan "tanssihulluutta". Sota-ajan seksuaalinen vallankumous pyrittiin saamaan aisoihin propagoimalla perinteisiä perhearvoja ja anteeksiannon merkitystä parisuhteissa.	3 500
OIKARINEN-JABAI, HELENA MARITTA	<i>Nuorille suunnattu kirja monikulttuurisuudesta</i>	Erityisesti nuorille suunnattu kirja pyrkii "kääntämään" akateemisia käsitteitä kansanomaiselle kielelle ja avaamaan keskustelua monikulttuurisuudesta ja moninaisuudesta nuorten omaan ääneen tukeutuen. Kirjassa käsitellään esimerkiksi kansallisuuteen, uskontoon, kieleen ja ylijärjaisuuteen liittyviä kysymyksiä.	10 000
PAASONEN, SEIJA PÄIVIKKI	<i>Taitelijoiden taivaat meteorologin silmin</i>	Työn tavoitteena on synnyttää kirja <i>Taitelijoiden taivaat meteorologin silmin</i> . Teoksessa meteorologi tutustuu maisemamaalareiden teoksiin tieteellisen tarkastelun kautta, tunnistaa pilviä ja sääilmiöitä ja kertoo lyhyesti niiden synnystä, löytää hetken vangittuun säätilanteeseen liikettä ja liikesuuntaa, pohtii taitelijoiden suhdetta taivaankannen ilmiöihin, kaivaa tietoa sääoloista maalausten syntymäaikoina. Teos tarjoaa meteorologisia löytöretkiä maisemamaalareiden maailmaan.	10 000

SAAJA	HANKE	HANKKEEN JULKINEN KUVAUS	MÄÄRÄ, EUROA
PAAVILAINEN, ULLA-MAIJA	<i>Naisen paikka urheilun valtakunnassa</i>	Urheilu on viimeinen yhteiskunnan linnake, jossa naisten ja miesten välinen tasa-arvo ei ole toteutunut. Medianäkyvyys on vähäistä ja väritynyttä. Myös tasa-arvovaltuutettu on kiinnittänyt asiaan huomiota. Erityisen silmiinpistävää on naispäättäjien vähäinen määrä suomalaisen urheilun johdolla. Heitä on lähinnä vain ns. naisvaltaisten lajien johdossa. Tasa-arvon toteutuminen urheilumaailmassa on kirjattu päämääriin. Mitä tapahtuu käytännössä ja kuinka Suomen tilanne vertautuu eurooppalaisessa mittakaavassa?	10 000
PAJUNEN-NOROILA, TIMO	<i>Evoluutio</i>	<i>Evoluutio</i> on Teatteri Quo Vadiksen taiteellis-tieteellinen teatteriesitys, dystopia kahtia jakautuneesta maailmasta ja yrityksestä muuttaa evoluution suunta radikaalilla tavalla.	750
PASTERNAK, IRIS	<i>Terveystiedon kielioppi</i>	Terveystiedon kielioppi on tietokirja terveysviestinnän sudenkuopista. Se kertoo mitkä tekijät muokkaavat käsityksiämme riskeistä ja hoitojen hyödyllisyydestä sekä siitä miten numerot, teksti ja kuvat tässä toimivat. Seulontatellit, verenpaineen ja kolesterolin hoito ja normaalien elämänilmiöiden medikalisaatio ovat aiheena kun lehtien ja blogien väitteitä ja tarinoita analysoidaan. Lopuksi kerrotaan keinoja jotka auttavat harhaanjohtavien terveysväittämien tulkitsemisessa.	10 000
PEKONEN, OSMO ESKO TAPIO	<i>Ihmeellinen Émilie</i>	Kaija Saariahon oopperan <i>Émilie</i> taustalla olevan historiallisen henkilön markiisitar Émilie du Châtelet'n (1706–1749) elämäntyön, aikakauden ja maailman avaaminen suomalaiselle ja kansainväliselle yleisölle tiedettä ja taidetta yhdistäen.	10 000
PORTAANKORVA, JOONATAN	<i>Yöperhosten salattu maailma</i>	Yöperhosten salattu maailma on vauhdikas koko perheen planetaarioelokuva jossa matkataan päiväntasaajalta napapiirille perhosten siivellä. Elokuvan maailma koostuu perhosista ja muista hyönteisistä, mutta lopulta se aukeaa käsittelemään elämän perustavanlaatuisia kysymyksiä. Elämän kiertokulun, kuoleman ja suvun jatkamisen teemoista päädyimme oman planeettamme kantokykyyn sekä ihmisen ja eri eläinlajien rooliin osana yhtä suurta ekosysteemiä, planeetta Maata.	3 500
PÜROKURU, PONTUS JUHO EEMELI	<i>Keskiluokan media. Yleistajuinen tietokirja journalismin vallan- käytöstä</i>	Kenen ääni mediassa kuuluu ja kuka määrittelee julkisen keskustelun käsitteet? Mitä tämä tarkoittaa niille, jotka eivät kuulu mediavallan käyttäjiin? Kirjoitamme tietokirjaa työnimellä Keskiluokan media. Teos on ensimmäinen suomenkielinen tietokirja, joka käsittelee laajasti journalismi-instituution vallankäyttöä yhteiskunnan alempia luokkia kohtaan.	3 500
PÖRSTI, OLLI JOONAS	<i>Tietokirja propagan- dasta kansainvälisessä politiikassa</i>	Tietokirja propagandasta kansainvälisessä politiikassa. Venäjän käymä informaatio-osota on nostanut propagandan jälleen etualalle kansainvälisessä politiikassa. Kirja tarjoaa katsauksen propagandan historiaan ja kertoo, miten propagandaa tehdään 2000-luvulla. Teos palvelee poliittisia päättäjiä, toimittajia ja propagandan voimaan havahduttunutta suurta yleisöä, joka kaipaa lisää välineitä tulkita totuuksien, puolitotuuksien ja valheiden kylästämää informaatiotulvaa.	3 500

Tiedonjulkistamisen apurahat | taulukko 1

SAAJA	HANKE	HANKKEEN JULKINEN KUVAUS	MÄÄRÄ, EUROA
RISSANEN, MAIJA LIISA	<i>Evoluutio</i>	Evoluutio on Teatteri Quo Vadiksen taiteellis-tieteellinen teatteriesitys, dystopia kahtia jakautuneesta maailmasta ja yrityksestä muuttaa evoluution suunta radikaalilla tavalla.	750
ROSELIUS, AAPO JOHAN MIKAEL	<i>Konflikt och samexistens – den karelska inflyttningen till Finlands svensksbygder</i>	Faktabok för den stora allmänheten om mötet mellan evakuerade karelare och lokalbefolkningen i Finlands svensksbygder. Genom främst intervjuer och lokal minneskunskap beskrivs de konflikter, upplevelser och minnen som kulturmötet gav upphov till.	3 500
RUMPUNEN, MARJA HELENA	<i>Taivaallisia harmonioita ja Kinder wunderkammer/ Lumières-festivaali 2015</i>	XIII LES LUMIÈRES -Valistusajan kulttuurifestivaali teemanaan "ESTERHAZYT" 8.–14.6.2015 Helsingissä ja Suomenlinnassa. Ohjelmassa hovisäveltäjämmä Joseph Martin Krausin vierailu Esterhazyjen hovissa 1783, unkarilaisen Orfeo-barokkiorkesteri esittämänä ennenkuulematonta musiikkia, tähtitieteilijä Maximilian Hellin Camera Obscura, tieteenfilosofin salonki "Taivaallisia harmonioita" sekä nuorisolle Haydn-ateljee ja "Ihmekammari"-matematiikkaa ja taidetta yhdistelevä työpaja. www.lumieres.fi	2 700
SALOVAARA, AIJA KATJA SUSANNA	<i>Radiodokumentti Suomen romanien historiasta, romanivanhukset muistelevat</i>	Vanhojen tie-radiodokumentti kertoo Suomen romanien historiasta. Sen päähenkilöt ovat vanhuk-sia, jotka edustavat viimeistä kiertolaiselämää elänyttä romanisukupolvea. He ovat eläneet teltoissa, kiertäneet kerjuulla, myyneet käsitoita ja käyneet hevoskauppaa. Kiertävän elämäntavan vuoksi he eivät juuri ole käyneet kouluja. Moni on yhä lukutaidoton. Muistelmissa toistuvat tarinat nälästä, syrjinnästä ja lasten huostaanotoista. Moni kuitenkin kaippaa entisaikojen tiiviin yhteisöllistä elämäntapaa.	3 000
SARJA, TIINA	<i>Mihin voi enää luottaa?</i>	Kumpi on terveellisempää, margariini vai voi? Onko kaikki tutkimukset pilattu rahalla? Miksi saamme päinvastaisia tutkimustuloksia samasta asiasta? Mihin voi enää luottaa -kirjassa pohditaan tieteen ja sen viestinnän kysymyksiä. Kirja kertoo siitä, kuinka tutkimustulos ja tieteellinen tieto muodostuvat. Se auttaa myös ymmärtämään tiede uutisia, joissa on ristiriitaisia tutkimustuloksia. Kirjassa pohditaan, mitä eroa on tieteellisessä tutkimuksessa syntyneellä tiedolla ja omalla kokemuksella.	3 000
SIIRONEN, MIIKA EERIK	<i>Veljesi ryssävihasa – tutkimus Elias Simojesta ja suomalaisesta fasisminä</i>	Tietokirja tarkastelee fasismin ja suomalaisen kansallisen ajattelun suhdetta. Suomalainen ääri-liikkeitä tarkastellaan eurooppalaisen fasismin osana, erityislaatuisena luterilaisen uskon, rasmin ja ääri-nationalismin yhdistelmänä. Tarkastelun keskiössä on pappi Elias Simojen (1899–1940) poikkeuksellinen elämä. Kyseessä ei ole kuitenkaan elämäkerta, vaan kuvaus erään aikauden ihmisestä ääriajattelun synnyttäjänä ja kantajana.	3 500
STEN, JAN HÅKAN	<i>Urvalsmakarna</i>	<i>Urvalsmakarna</i> är en bok om de vanligen så ganska osynliga människor som fattar beslut om hurudana urval som vi slutkunder har att välja från när vi vill konsumera tjänster eller produkter. I boken behandlas hur det bestäms vilka låtar som ska spelas i radio, vilka böcker som förlag ger ut, vilka ansöknin-gar som beviljas pengar av fonder och investerare, vilka nyskrivna låtar som hittar fram till nya artister och hur Lucia-kandidater väljs ut. En bok om hur urval kommer till helt enkelt.	2 500

SAAJA	HANKE	HANKKEEN JULKINEN KUVAUS	MÄÄRÄ, EUROA
SULONEN, HARRI KALERVO	<i>Ihmeellinen varis, tietokirja variksesta</i>	Vihattu, pesärosvoksi ja haittalinnuksi tuomittu varis ei ehkä olekaan sellainen pahanilmanlintu kuin on uskottu. Variskirja on yleistajuinen ja näytävä teos, joka kokoaa nyt ensi kertaa yksiin kansiin kaiken mielenkiintoisen varistiedon ja valottaa tiedon avulla variksen todellista luonnetta lintuna.	3 500
SUVANTO, TIMO LAURI	<i>Ilmastonmuutoksen fysiikka vasta-alkajille</i>	Tarkoituksena on tehdä kansantajuisen kirja ilmastomuutoksen takana olevasta fysiikasta ja kemiasta. Näkökulma on sen verran lavea, että myös muita aiheita läheisesti koskettelevia teemoja voidaan käsitellä. Kirjan kohdeyleisö on asioiden takana olevasa luonnontieteestä kiinnostuneet. Käsitteilytapansa ja vaikeusasteensa puolesta se sopii hyvin nuorten tietotuotteeksi, vaikka ei mikään varsinainen nuorten tietokirja olekaan. Kirjan sisältö noin pääpiirteissään tulisi olemaan seuraavanlainen: Lämpöopin fysikaaliset perusteet, Lämmön ja materian vuorovaikutus, Lämpö globaalina ilmönä, Säteilyn vaikutus, Pitkän aikavälin vaikutukset, Lyhyen aikavälinvaikutukset, Tulevaisuuden mahdollisuudet ja uhat.	3 000
TAMMISALO, OSMO JUHANI	<i>Tietokirja ystävänvalinnasta</i>	Tietokirja ystävänvalinnasta ja ystävyyden evoluutiosta. Ihmiseläimillä ystävyyteen liittyy joukko lajityypillisiä ja yksilöiden eloonjäämisen kannalta olennaisia mielenrakenteita. Oikeanlaisten ystävien suosimisesta on ollut monenlaisia, lopulta myös lisääntymismenestyksessä näkyviä hyötyjä. Teoksessa tarkastellaan muun muassa, mitkä ihmisen moraalisisista ominaisuuksista ovat kehittyneet ystäväehdokkaiksi ja yhteistyön jatkumista varten.	10 000
TEPORA, TUOMAS VESA KALERVO	<i>Evoluutio</i>	<i>Evoluutio</i> on Teatteri Quo Vadiksen taiteellis-tieteellinen teatteriesitys, dystopia kahtia jakautuneesta maailmasta ja yrityksestä muuttaa evoluution suunta radikaalilla tavalla.	750
TUISKU, JUHA	<i>Tietokirja propagandasta kansainvälisessä politiikassa</i>	Tietokirja propagandasta kansainvälisessä politiikassa. Venäjän käymä informaatioisota on nostanut propagandan jälleen etualalle kansainvälisessä politiikassa. Kirja tarjoaa katsauksen propagandan historiaan ja kertoo, miten propagandaa tehdään 2000-luvulla. Teos palvelee poliittisia päättäjiä, toimittajia ja propagandan voimaan havahdunutta suurta yleisöä, joka kaipaa lisää välineitä tulkita totuuksien, puolitotuuksien ja valheiden kylästämiä informaatiotulvaa.	3 500
TÄHJÄ, KATJA ANNA KATARIINA	<i>Karkotetut-tietokirja</i>	Valokuvadokumentaristinen tietokirja Europpasta karkotetuista siirtolaisista.	3 500
VAKKURI, JUHA ILKKA	<i>Niili päästä päähän</i>	Juha Vakkurin matkakirja <i>Niili päästä päähän</i> kertoo Afrikassa yli neljän vuosikymmenen aikana matkustaneen ja Afrikassa nykyään osan aikaa vuodesta asuvan nykyaikaisen tutkimusmatkailijan matkasta Afrikan pisimmän joen Niilin lähteiltä Välimerelle. Suositujen AFRIKKA-kirjojensa tapaan Vakkuri yhdistää tässäkin teoksessaan elävän matkakertomuksen Niilin varrella olevien maiden värikäiseen ja runsaaseen historiaan.	3 000

Tiedonjulkistamisen apurahat | taulukko 1

SAAJA	HANKE	HANKKEEN JULKINEN KUVAUS	MÄÄRÄ, EUROA
VARTIAINEN, HANNES JUHANI	<i>Yöperhosten salattu maailma</i>	<i>Yöperhosten salattu maailma</i> on vauhdikas koko perheen planetaarioelokuva jossa matkataan päiväntasaajalta napapiirille perhosten siivellä. Elokuvan maailma koostuu perhosista ja muista hyönteisistä, mutta lopulta se aukeaa käsittelemään elämän perustavanlaatuisia kysymyksiä. Elämän kiertokulun, kuoleman ja suvun jatkamisen teemoista päädyimme oman planeettamme kantokykyyn sekä ihmisen ja eri eläinlajien rooliin osana yhtä suurta ekosysteemiä, planeetta Maata.	3 500
VEIKKOLAINEN, PEKKA ILMARI	<i>Yöperhosten salattu maailma</i>	<i>Yöperhosten salattu maailma</i> on vauhdikas koko perheen planetaarioelokuva jossa matkataan päiväntasaajalta napapiirille perhosten siivellä. Elokuvan maailma koostuu perhosista ja muista hyönteisistä, mutta lopulta se aukeaa käsittelemään elämän perustavanlaatuisia kysymyksiä. Elämän kiertokulun, kuoleman ja suvun jatkamisen teemoista päädyimme oman planeettamme kantokykyyn sekä ihmisen ja eri eläinlajien rooliin osana yhtä suurta ekosysteemiä, planeetta Maata.	3 500
VELMALA, LASSE WILLIAM	<i>Ihmeellinen varis, tietokirja variksesta</i>	Vihattu, pesärosvoksi ja haittalinnuksi tuomittu varis ei ehkä olekaan sellainen pahanilmanlintu kuin on uskottu. Variskirja on yleistajuinen ja näytävä teos, joka kokoaa nyt ensi kertaa yksiin kansiin kaiken mielenkiintoisen varistiedon ja valottaa tiedon avulla variksen todellista luonnetta lintuna.	3 500
VIHOLA, TEPPO	<i>Peltojen ja kaskien maa</i>	Suomen maatalousmuseo Saran uuteen perusnäytelyyn laaditaan mittava perusteelliseen ja uusimpaan tieteelliseen tutkimustyöhön perustuva multimedia, jossa paneudutaan kahden Suomen maanviljelyn erikoispiirteisiin. Suomi jakautuu kahtia myös maanviljelyn kannalta: peltoalueeseen ja kaskiviljelyalueeseen. Multimedia soveltuu erittäin hyvin oppimateriaaliksi peruskouluihin ja lukioihin ja se on vapaasti verkossa käytettävissä.	3 500
VIITANEN, KAISA MARJAANA	<i>Karkotetut-tietokirja</i>	Valokuvadokumentaristinen tietokirja Europpasta karkotetuista siirtolaisista.	3 500
VUORI, KARI-MATTI	<i>Järven muisti: monitieteinen tietokirja vesiemme ekologisen tilan muutoksista</i>	Virallinen mantra esittelee Suomen tuhansien juomakelpoisten järvien maana. Kuitenkin kansalais-, tutkimus- ja seurantatieto osoittaa rehevöitymisen lieveilmiöineen yleistyneen yhä useammassa järvisämme. Tämä tietokirja kokoaa yhteen järvien tilaa koskevat tutkimus-, seuranta- ja kansalaishavainnot sekä esittää synteisin järviemme tilakehityksestä biologisen ja yhteiskunnallisen ympäristötutkimuksen näkökulmista.	5 000
ÖHMAN, TEEMU SIMO PETERI	<i>Suomen törmäyskraattereita popularisoiva kirja</i>	Yleistajuisessa kirjassamme esittelemme Suomen 11 tunnettua törmäyskraatteria. Kirja toimii ajantasaisena hakuteoksena, ja eritoten oppaana tutustumisretkillä kraattereille. Kirjassa luodaan geologiset luontopolut, joilla lukija pääsee tutustumaan paitsi itse kraattereihin ja niiden monimuotoiseen geologiseen historiaan, myös alueen luontoon ja kulttuurihistoriaan. Tästä lajissaan Suomen ensimmäisestä kirjasta hyötyvät niin luonnosta kiinnostuneet harrastajat, tutkijat, kuin matkailuyrittäjät.	3 500

Tiedonjulkistamisen apurahat | taulukko 2

TILASTOTIETOA TIEDONJULKISTAMISEN APURAHAMYÖNNÖISTÄ 2007 – 2015

	MYÖNTÖJÄ YHTEENSÄ (HAKIJOITA YHTEENSÄ (1))	JAETTU MÄÄRÄRAHA YHTEENSÄ, EUROA	SAAJAN ILMOITAMA KÄYTTÖTARKOITUS (JULKAISUVÄLINE). HAKEMUKSESSA ON VOITU ILMOITTA MONTA ERI JULKAISUVÄLINETTÄ.									
			tietokirja	sanoma- lehti	aikakaus- lehti	radio	tv	elokuva ym.	cd	internet	muu	
2007	43 (224)	148 000	38	3	4	0	1	1	1	4	3	
2008	37 (176)	148 000	37	2	1	3	3	1	0	4	1	
2009	46 (178)	165 000	39	2	7	8	2	1	1	23	5	
2010	42 (145)	165 000	51	1	1	1	9	3	0	7	9	
2011	51 (135)	165 000	54	0	0	1	1	3	1	6	5	
2012	48 (144)	165 000	37	1	2	5	1	3	2	0	3	
2013	67 (190)	270 000	57	3	2	0	5	7	1	12	6	
2014	66 (329)	290 000	50	2	1	2	8	12	2	14	0	
2015	56 (459)	290 000	42	4	5	6	3	7	0	12	13	

	MYÖNNÖISTÄ 6KK TYÖSKENTELY- APURAHOJA	LÄPIMENO- PROSENTTI HAKIJA- MÄÄRÄN SUHTEEN	LÄPIMENO- PROSENTTI RAHAMÄÄRÄN SUHTEEN (2)
2007	3	19	12
2008	6	21	17
2009	5	26	17
2010	2	29	24
2011	2	38	24
2012	4	33	21
2013	10	35	21
2014	12	20	14
2015	12	12	9

(1) Mikäli kyseessä on työryhmän toteuttama hanke, kaikki jäsenet ovat erillisiä hakijoita. (2) Vuosina 2007–2011 läpimenoosuus on pienempi, sillä haetun rahoituksen kokonaismäärä on suurempi kuin ilmoitettu (tietokannan rakenteellinen ominaisuus).

Tiede kuuluu kaikille.
Opetus- ja kulttuuriministeriön
nimittämä Tiedonjulkistamisen
neuvottelukunta seuraa tieteen,
taiteen ja tekniikan eri alojen
saavutuksia sekä kansallisen ja
kansainvälisen tiedon kehitystä.

